

Fremsat den 18. november 2020 af social- og indenrigsministeren (Astrid Krag)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om forsøg med et socialt frikort

(Forlængelse af forsøg med et socialt frikort)

§ 1

I lov om forsøg med et socialt frikort, jf. lovbekendtgørelse nr. 1160 af 15. november 2019, foretages følgende ændringer:

1. I § 1 ændres »2019 og 2020« til: »årene 2019-2022«.

2. I § 2, stk. 3, indsættes som 3. og 4. pkt.:

»En borger, der har fået udstedt et socialt frikort i 2021, kan tjene op til 20.000 kr. skattefrit i hvert af årene 2021 og

2022. En borger, der har fået udstedt et socialt frikort i 2022, kan tjene op til 20.000 kr. skattefrit i året 2022.«

3. I § 6, stk. 2, ændres »2021« til: »2023«.

§ 2

Loven træder i kraft den 31. december 2020.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning og baggrund

Partierne bag Aftalen om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet 2021-2024 har afsat midler til at forlænge forsøgsordningen med et socialt frikort til borgere med særlige sociale problemer med to år.

Folketinget vedtog i 2018 lov nr. 689 af 8. juni 2018 om forsøg med et socialt frikort. Med et socialt frikort får borgere med særlige sociale problemer, eksempelvis misbrug, hjemløshed eller psykiske vanskeligheder, mulighed for at tjene op til 20.000 kr. skattefrit årligt, uden at dette modregnes i andre offentlige ydelser. Ordningen gælder i forsøgsperioden 2019-2020 og er finansieret af aftalen om satspuljen for 2018 med i alt 45 mio. kr.

Frikortet har til formål at understøtte, at de mest udsatte borgere i samfundet gives bedre muligheder for at deltage i samfundets arbejdsfællesskaber, bidrage hertil og opleve værdi i hverdagen.

Hensigten er desuden, at det sociale frikort tilskynder virksomheder til at tage et socialt ansvar ved at engagere udsatte borgere. Det sociale frikort skal således fjerne barrierer og motivere borgere til at engagere sig.

Formålet med lovforslaget er at forlænge forsøgsperioden for det sociale frikort med to år. Ordningen foreslås videreført uændret. Dette vil gøre det muligt at sikre yderligere udbredelse af det sociale frikort blandt borgere og virksomheder, samt at opnå mere viden om henholdsvis potentialer og udfordringer ved ordningen.

2. Forlængelse af forsøg med et socialt frikort

2.1. Gældende ret

Det fremgår af § 1 i lov om forsøg med et socialt frikort, at borgere med særlige sociale problemer i forsøgsperioden 2019 og 2020 har ret til et socialt frikort, såfremt betingelserne i lovens § 2 er opfyldt.

Det sociale frikort giver, jf. lovens § 2, stk. 3, mulighed for, at borgere kan tjene op til 20.000 kr. skattefrit pr. kalenderår ved ordinært og udstøttet arbejde for virksomheder, offentlige myndigheder m.v., uden at indtægten fradrages i forsørgesydelser eller andre indkomstafhængige offentlige ydelser. En borger, der har fået udstedt et socialt frikort i 2019, kan tjene op til 20.000 kr. skattefrit i hvert af årene 2019 og 2020. En borger, der har fået udstedt et socialt frikort i 2020, kan tjene op til 20.000 kr. skattefrit i året 2020.

Det fremgår af lovens § 2, stk. 2, at målgruppen for ordningen er borgere med særlige sociale problemer, der opfylder

betingelserne for at modtage hjælp og støtte efter afsnit V i lov om social service. Derudover er det et krav, at borgerne hverken har været under ordinær uddannelse eller har haft en arbejdsindkomst på over 10.000 kr. inden for det seneste år forud for tilkendelsen af et socialt frikort. Dertil skal borgerne opfylde opholdskravet for ret til uddannelseshjælp eller kontanthjælp i § 11 i lov om aktiv socialpolitik.

Ifølge bemærkningerne til lovens § 2, er borgere med særlige sociale problemer defineret som personer, der er socialt udsatte (f.eks. hjemløshed eller misbrug) eller har psykiske vanskeligheder (f.eks. angst eller depression), jf. Folketings-tidende 2017-18, A, L 161 som fremsat, side 9. Personer med handicap (kognitivt eller fysisk) indgår således ikke i definitionen, medmindre de har særlige sociale problemer. Målgruppen kan dog omfatte unge i efterværn, jf. servicelovens § 76, hvis kriterierne for socialt frikort i øvrigt er opfyldt, da disse antages at opfylde betingelserne for at modtage hjælp eller støtte efter afsnit V i lov om social service.

Det er kommunalbestyrelsen der, på baggrund af en ansøgning fra en borger, kan udstede et socialt frikort, jf. § 2, i lov om forsøg med et socialt frikort. En afgørelse om afslag kan påklages til Ankestyrelsen, jf. lovens § 5.

Det fremgår af lovens § 4, at indtægt på baggrund af et socialt frikort skal indberettes af virksomheden til kommunen via en særskilt fælleskommunal it-løsning, som etableres og drives af et aktieselskab, som KL ejer.

Det fremgår af § 6 stk. 2, i lov om forsøg med et socialt frikort, at loven ophæves den 1. januar 2021.

2.2. Social- og Indenrigsministeriets overvejelser

Pr. 1. oktober 2020 havde 740 borgere anvendt det sociale frikort i forbindelse med en eller flere ansættelser, siden ordningen startede i 2019. Det er færre borgere end den oprindelige forventning, men for de borgere, der har anvendt det sociale frikort, har ordningen haft stor betydning. Det viser en evaluering af forsøgsordningen, som Ankestyrelsen har gennemført.

Evalueringen viser desuden, at det sociale frikort har en række gevinster for både borgere og virksomheder, og at samarbejdet mellem virksomhederne og de borgere, der har anvendt det sociale frikort, generelt er velfungerende. Flere borgere fremhæver øget trivsel som en positiv følge af det arbejde, de har udført, hvor det sociale frikort er anvendt.

I evalueringen fremgår det samtidig, at implementeringen af ordningen har taget længere tid end ventet, men at antallet af borgere med et socialt frikort, samt antallet af borgere, der har anvendt et socialt frikort i forbindelse med en eller flere ansættelser, er støt stigende. Det er derfor Social- og

Indenrigsministeriets vurdering, at der er brug for at forlænge forsøgsperioden med to år.

En forlængelse af forsøgsperioden vil gøre det muligt at sikre yderligere udbredelse af det sociale frikort blandt borgere og virksomheder, og dermed vil det sikre et bedre grundlag for at træffe en endelig beslutning om ordningens fremtid efter forsøgsperioden.

Evalueringen har samtidig peget på flere udfordringer ved den nuværende ordning, herunder kompliceret håndtering af lønudbetaling til borgere, samt uklarheder vedr. ordningens forbindelse til Lov om aktiv beskæftigelsesindsats. I forbindelse med ordningens ikrafttrædelse den 1. januar 2019 blev der udarbejdet en række vejledningsmaterialer til hhv. borgere, kommunale sagsbehandlere og virksomheder. På baggrund af evalueringens resultater og den foreslåede forlængelse af forsøgsordningen vil dette vejledningsmateriale blive opdateret. Dette gøres med særligt fokus på de spørgsmål og udfordringer, der dels har vist sig i løbet af forsøgsperioden, og dels kommer til udtryk i evalueringen af ordningen.

En forlængelse af forsøgsperioden skal endvidere gøre det muligt at blive klogere på eventuelle behov for justeringer i ordningen efter forsøgsperioden.

2.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at forsøgsperioden for det sociale frikort forlænges med to år. Det vil medføre, at borgere med særlige sociale problemer også kan visiteres til og anvende et socialt frikort i perioden 2021-2022. Borgere, der har været visiteret til et socialt frikort i 2019 eller 2020, skal visiteres på ny med henblik på at afklare, om de fortsat opfylder kriterierne i lovens § 2, stk. 2. Indkomst baseret på et socialt frikort indgår ikke i beregningerne af, hvorvidt borgere har haft en arbejdsindkomst på over 10.000 kr. inden for det seneste år forud for tilkendelsen af et socialt frikort.

3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Der er i forbindelse med Aftale om udmøntning af reserven til foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet 2021-2024 afsat en ramme på 19,8 mio. kr. i perioden 2021-2022. Midlerne skal finansiere følgende elementer.

Til finansiering af IT-løsningen er afsat en ramme på 3 mio. kr.

Til dækning af merudgifter i forbindelse med visitation i kommunerne, samt klagebehandling i kommunerne og Ankestyrelsen er afsat en ramme på 4,3 mio. kr.

Til dækning af umiddelbart skattemæssigt mindreprovenu er afsat en ramme på 6,0 mio. kr.

Til dækning af manglende modregning i sociale ydelser er afsat en ramme på 4,1 mio. kr.

Til finansiering af forankring, formidling og vejledning er afsat en ramme på 2,0 mio. kr.

Til evaluering af ordningen er afsat en ramme på 0,4 mio. kr.

De økonomiske konsekvenser af lovforslaget skal forhandles med kommunerne.

Lovforslaget berører ikke regionerne og har derfor ingen økonomiske konsekvenser for regionerne.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

Da det er frivilligt at ansætte borgere via et socialt frikort, har lovforslaget ingen økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v., bortset fra for de virksomheder, der vælger at benytte ordningen og dermed ansætte en borger via det sociale frikort.

Da skattefrihed og friholdelse for fradrag i offentlige forsørgelsesydelse for en borger med et socialt frikort er betinget af, at vederlaget indberettes af den udbetalende arbejdsgiver via en særlig it-løsning, skal arbejdsgiveren påtage sig de administrative forpligtelser, der er forbundet hermed i lighed med, hvad der har været gældende i den hidtidige forsøgsperiode.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Det sociale frikort er en frivillig ordning, som borgere kan ansøge om at blive en del af. På baggrund af borgerens ansøgning og en konkret, individuel vurdering af, om den enkelte person er i målgruppen, skal kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om at tilbyde et socialt frikort.

Borgere, der har haft et socialt frikort i 2019 og/eller 2020, skal re visiteres, hvis de ønsker at få et socialt frikort i 2021 og/eller 2022, da det sociale frikort ikke automatisk videreføres.

6. Klima- og miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen klima- og miljømæssige konsekvenser.

7. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

Det er en forudsætning for visitation til det sociale frikort, at borgeren opfylder opholdskravet for ret til uddannelseshjælp eller kontanthjælp i § 11 i lov om aktiv socialpolitik. Opholdskravet for ret til uddannelseshjælp eller kontanthjælp gælder ikke for EU/EØS-borgere, i det omfang disse efter EU-retten er berettigede til hjælpen.

8. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Et udkast til lovforslaget har i perioden fra den 11. november 2020 til den 23. november 2020 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

3F, Advokatrådet, Akademikerne, Ankestyrelsen, BL – Danmarks Almene Boliger, Blå Kors, BoPaM (Børn og Pårørende af Misbrugere), Brugerforeningen for aktive stofmisbrugere, Brugernes Akademi, Børne- og kulturchefforeningen, Center for Rusmiddelforskning, Dansk Arbejdsgiverforening (DA), Dansk Erhverv, Dansk Psykolog Forening, Dansk Psykiatrisk Selskab, Dansk Røde Kors, Dansk Socialrådgiverforening, Danske Advokater, Danske Fysioterapeuter, Danske Handicaporganisationer, Danske Regioner, Datatilsynet, Det Centrale Handicapråd, Den Sociale Udviklingsfond (SUF), DI, Digitaliseringsstyrelsen, FH Fagbevægelsens Hovedorganisation, FOA - Fag og Arbejde, Foreningen af Danske Døgninstitutioner, Frelsens Hær, FSD – Foreningen af Kommunale Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedschefer i Danmark, Gadejuristen, Hjem til alle, HK Kommunal, HORESTA, Hus forbi, Institut for Menneskeret-

tigheder, Justitia, KABS – behandlingscenter for stofbrugere, KFUK's Sociale Arbejde, KFUM's Sociale Arbejde, Kirkens Korshær, KL, Kofoeds Skole, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Kriminalforsorgen, Landsforeningen af Kvindekrisecentre, Landsforeningen af Socialpædagoger (LFS), Landsforeningen LEV, Landsforeningen af nuværende og tidligere psykiatribrugere (LAP), Landsforeningen af væresteder for stofafhængige og tidligere stofafhængige (LVS), Landsforeningen Bedre Psykiatri, LOS – De private tilbud, Mændenes Hjem, Projekt Udenfor, Reden Vesterbro, Rigsrevisionen, Røde Kors, Rådet for Socialt Udsatte, Sammenlutningen af Boformer for Hjemløse i Danmark, SAND – De Hjemløses Landsorganisation, Selveje Danmark, SIND, SMVdanmark, Socialt Lederforum, Socialt Udviklingscenter (SUS) og Socialpædagogernes Landsforbund.

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Der er i Aftale om udmøntning af reserven for foranstaltninger på social-, sundheds- og arbejdsmarkedsområdet 2021-2024 afsat 19,8 mio. kr. til finansiering af lovforslaget.
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Lovforslaget har administrative konsekvenser i form af visitering og klagesagsbehandling i kommunerne og Ankestyrelsen. Til finansiering af dette er der afsat en ramme på 4,3 mio. kr. Denne er en delmængde af den samlede ramme til finansiering af lovforslaget.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Det er frivilligt at ansætte borgere via et socialt frikort. De virksomheder, der vælger at benytte ordningen og dermed ansætte en borger via det sociale frikort, skal påtage sig de administrative forpligtelser, der er forbundet med, at vederlaget skal indberettes via en særlig it-løsning,
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Det sociale frikort er en frivillig ordning, som borgere kan ansøge om at blive en del af. På baggrund af ansøgningen fra borgeren og en konkret, individuel vurdering af, om den enkelte person er i målgruppen, skal kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om at tilbyde et socialt frikort.
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU retten	Forslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	
Er i strid med de principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering/Går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)	Ja	Nej X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Det fremgår af § 1 i lov om forsøg med et socialt frikort, at borgere med særlige sociale problemer i forsøgsperioden 2019 og 2020 har ret til et socialt frikort, såfremt betingelserne i lovens § 2, stk. 2, er opfyldt.

Med den foreslåede ændring af § 1 i lov om forsøg med et socialt frikort, vil forsøgsordningen blive forlænget, så den også gælder i 2021 og 2022.

Forslaget vil medføre, at borgere med særlige sociale problemer, der opfylder § 2, stk. 2, i lov om forsøg med et socialt frikort, kan visiteres til og anvende et socialt frikort i 2021 og 2022. Indkomst baseret på et socialt frikort indgår ikke i beregningerne af, hvorvidt borgeren har haft en arbejdsindkomst på over 10.000 kr. inden for det seneste år forud for tilkendelsen af et socialt frikort, jf. § 2, stk. 2, nr. 2, i lov om forsøg med et socialt frikort.

Der henvises i øvrigt til punkt 2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 2

Det fremgår af § 2, stk. 3, 2. pkt., i lov om forsøg med et socialt frikort, at en borger, der har fået udstedt et socialt frikort i 2019, kan tjene op til 20.000 kr. skattefrit i hvert af årene 2019 og 2020. En borger, der har fået udstedt et socialt frikort i 2020, kan tjene op til 20.000 kr. skattefrit i året 2020.

Da det med lovforslagets § 1, nr. 1, foreslås, at forsøgsordningen med et socialt frikort forlænges til og med 2022, er der behov for en bestemmelse, der ligesom ovennævnte bestemmelse tilsvarende regulerer muligheden for at tjene op til 20.000 kr. skattefrit i 2021 og 2022. Det foreslås derfor, at der i lov om forsøg med et socialt frikort indsættes et nyt § 2, stk. 3, 3. pkt. og 4. pkt., hvorefter borgere med særlige sociale problemer, der opfylder lovens § 2, stk. 2, også kan visiteres til og anvende et socialt frikort i 2021 og 2022.

Borgere, der har haft et socialt frikort i 2019 og/eller 2020, skal revisiteres, hvis de ønsker at få et socialt frikort i 2021 og/eller 2022, da det sociale frikort ikke automatisk videreføres.

Det foreslås, at visitationen til ordningen følger samme procedure som i ordningens første forsøgsperiode. Således kan en borger, der har fået udstedt et socialt frikort i 2021, tjene op til 20.000 kr. skattefrit i hvert af årene 2021 og 2022, mens en borger, der har fået udstedt et socialt frikort i 2022, kan tjene op til 20.000 kr. skattefrit i året 2022.

Det foreslås dermed, at sociale frikort tildelt i 2021 nulstilles 1. januar 2022, således at der i løbet af 2022 igen kan tjenes op til 20.000 kr. med frikortet.

Der henvises i øvrigt til punkt 2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 3

Det fremgår af § 6, stk. 2, i lov om forsøg med et socialt frikort, at loven ophæves den 1. januar 2021.

Da det med lovforslagets § 1, nr. 1, foreslås, at forsøgsordningen med et socialt frikort forlænges til og med 2022, er det nødvendigt at ændre ophævelsesdatoen i lov om forsøg med et socialt frikort. Det foreslås derfor med ændringen af lovens § 6, stk. 2, at loven ophæves den 1. januar 2023.

Der henvises i øvrigt til punkt 2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 31. december 2020.

Da lov om forsøg med et socialt frikort, jf. § 8, ikke gælder for Færøerne og Grønland og ikke kan sættes i kraft for disse dele af riget, vil loven ikke gælde for Færøerne og Grønland.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I lov om forsøg med et socialt frikort, jf. lovbekendtgørelse nr. 1160 af 15. november 2019, foretages følgende ændringer:

§ 1. Formålet med denne lov er i en forsøgsperiode i 2019 og 2020 at give borgere med særlige sociale problemer ret til at modtage et socialt frikort, hvis betingelserne i § 2 er opfyldt.

§ 2. ---

Stk. 2. ---

Stk. 3. Ved et socialt frikort forstås en mulighed for, at borgeren kan tjene op til 20.000 kr. skattefrit pr. kalenderår ved ordinært og udstøttet arbejde for virksomheder, offentlige myndigheder m.v., uden at indtægten fradrages i forsørgelsesydelse eller andre indkomstafhængige offentlige ydelser. En borger, der har fået udstedt et socialt frikort i 2019, kan tjene op til 20.000 kr. skattefrit i hvert af årene 2019 og 2020.

§ 6. ---

Stk. 2. Loven ophæves den 1. januar 2021.

1. I § 1 ændres »2019 og 2020« til: »årene 2019-2022«.

2. I § 2, stk. 3, indsættes som 3. og 4. pkt.:

»En borger, der har fået udstedt et socialt frikort i 2021, kan tjene op til 20.000 kr. skattefrit i hvert af årene 2021 og 2022. En borger, der har fået udstedt et socialt frikort i 2022, kan tjene op til 20.000 kr. skattefrit i året 2022.«

3. I § 6, stk. 2 ændres »2021« til »2023«.